Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

יידישע פעסטער צייטונג

Nr. 53 זיעבצעהנטער יאהרגאנג בודאפעסט, פרייטאג כ״ג איר התרמ״ה. Budapest, 8. Mai 1885.

דיעזע בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
אם מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
ביר אסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אסטר. וועה.
האלבייעהריג 4 גולדען אסטר. וועה.
פיערטעלייעהריג 2 גולדען אסטר. וועה.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולדען — קר. א. וועה.
האלבייעהריג 4 גולדען 50 קר. א. וועה.
פיערטעלייעהריג 2 גולדען 25 קר. א. וועה.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריריען.
אונד דער פרענומעראנדענ־בעזיעהונג מיט דעם עפסאנטען דעם ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
בודאפעסט.
ווייטצנער בולווארד נומ׳ 29.
קאנן מאן אויך דיא פרענומעראנדענ־אנמעלדונגען אונד זענדונגען בעלייגען.

ענגלאנדס דעמיטהיגונג.

דיא קרייגסגעפאהר ווייגעפאהר־האנד דעמ־ענגלאנד ווייל אנגען אפרעדהאנד, דענן ווער בורגט אונס דאפיר, דאס ענגלאנד קאמאראפ־דורך דאס „הערעסאפרעדגדע בעגעהמען דער אפ־גאנגען״ זיך נידט ווידער אינגמאל פעראנלאסט זעהען ווירד, אין וועלכע גענען הערדאס אפרעדגדגען, אונד דיא אלטעע דעם עמירס אפן אפגהאנדסטאן אם אין אאאל הונדערט מאנן צו פערטיגדערן?

וואהל הויסט עס יעטצט, דאס רוסלאנד דער ענגלישען הערגעהונג דיא אפזטוויג פערוויגערונג צו געבען געגיגט וויא, דאס עס נידט דיא אבזיכט האבען, אפן הערדאס בעזיטזן צו ערגרייפען, ווידער עטצט נאך קרגפטגהן, וואס וויל דאס אבער בעדייטען? אלס אב דיא רוסלאנד צו אינער בעזיטצערגרייפונג איך נאך „אינגע אבזיכט״ בעגאהרגען ווירדען! האט דענן נידט רוסלאנד עדסט אפר אינגען וואכען פיערליך ערקלארט, דאס עס נידט „דיא אבזיכט״ געדאכט האבע אפן פעדדיש דעשהאל בעזיטזן צו ערגרייפען נאכדעם אבער דיע־ווער ווידערשפאנסטיגע ענגגלאל קאמאראפ־גע־גען „דיא אבזיכט״ דער רוסלאנד דיע־ערגרייפונג דאס טהאל אקגפירט. אונד דיא אפגהאנדלונגען געשלאגען האט, וואס זאללען דיא נון אנפאנגען, דיא נוטצן אונד בראוכען רוסלאנד, אלס דאס טהאל בעהאלטען אונד דענן ווידערשפאנסטיגען ענגגלאל מיט דעם האבסבען מיליטאר־ען אדדען אויסצוזיכנען אונד קאנן דענן עטוואס אהנלידעס נידט איך מיט הע־האט געשעהען?

עדסט אפ ווייגיגען אנגען האט עס וואהבע־אן לאנגאן נעוואנט. ווער דיא פערשלאגענהיט אונד דיא ראפפגעריג דער רוסלאנד קענגט, דער ווייד עס אינגעהען, דאס רוסלאנד דיא איך הונ־דערטען אפן מיטען זיך הונצעהענדען טורקאמענ־שען וויסטענגען אין אזען נידט דיעזען וויסטענגען צו לעבע מיט אינגעהיעדען אפפערן טהיילס אפ־אפערדס טהיילס ערקלאפ־פען דאבע. דיעזע ערבאערע־גען זינד בראם דער וועג. דיא מיטטעל צו אינעגם גראפען צעדע, אונד דיעזעם צעל הויסט אין עדס־טערייך הערדאס, אין צייטער ריכטע אבער אינ־דיען. דיא ענגלאנדער יבערלעגען וואהבע־ר צו, אלס ער דעם אנגטע, דיא פרעזגען אונד הולדיגטען אהם אלס דען מאנן, דער ענגלאנד אפן אינעגם טאדבדרינגגערד שדאך אינגעיטטעלט האט אונד דאך, אונד דאך דעמיטהיגט זיך ענגלאנד אונד טהוט אלס אב עס דען רוסלאנד פערזיכערונגען גהיבען שענקען מאכטע, רוסלאנד מיליטאר־ישערן פער־טרעטער סיר לאמזדן, דער דיא קנוגפפט רוסלאנדס אונד דיא לענען קאמאראפפס אויפרעקטע, אפן אפ־גהאנסמאן צוריק, (וואהרענד עס פריהער דיא אפר־דערונג שטעללטע, רוסלאנד מאנע קאמאראפ־צוריקריפען) אונד בישטעט שאן, דיא אנגעלעגען־הייט מאנע אינעגם שיעדעס־רכטער אנטערבריי־טעט ווערדען, וואס רוסלאנד גנאדיג אויך צוגעבט.

אנשאטט אלזא אפן רוסלאנד דען רוסען גענגטהיגונג צו ערהאלטען, נידט ענגלאנד דען רוסען גענגנ־טהוגונג, אס נור אינעגם קרייגע אינטגרעסען־ווידען, אינעגם קרייגע דעם נידט מעהר אינטגרעסיר־ען ווערדען קאנן, וואס ליעבט דיא ענגלישע דעגלעגונג בייא דיעזעם ווערלבסטמאכדערשטען אנגעהען? נידטס אלס זיינע גענגגזאהרטיגע באזע לאנגע, אין אזראפא פגרעגע עס קיינע פערבינדעטען, עגיפטען אזט אין געפאהר אונד דער בעסטע טהייל דער ענגלישען ארמעע אזט אן דען סודאנדישען זיס־טענגאנד גבינדען.

ענגלאנד וויל יעטצט אם יעדען פריין אינגעם גראפען קרייגע מיט רוסלאנד איס־ווייבען בזו זיינע לאגע אין איראפא אונד אין עגיפטען אינע גיגסטגרעגע יעדען, בזו דער איפשטאנד אם סי־דאן גערעגעלאגען זיין ווירד.

וואס נון דען סודאן בעטרעפפט, אזא שיינט דיעזע בעסערונג שאן אינגעטרעטען צו זיין, דענן דיא ענגלישען דעפעשען מעלדען אפן דער גיעדערוויר־פונג דעם מאהדי דורך דען ענגגלאל גראפען.

אויסשטעללונגס-נאכריכטען.

* (דיא גראטולאציאן דער שטאדט ווין) דערען וואהלווייז אין אינגערער מוסטייאם גיגמער מוסטרלטען, וואר פיר דיא אינגארישע הויפשטאדט אינע פרייוגע אי־בערראשונג. שאן דארום, דא מאן עס הער ווייס דעם בודאפעסט אינגען פאסט פאבערלאפפטען אייפ־שוויאנג גענאמטען האט, נידט אנדערס גענוואהנט וואר, אלס אפן ווייגען אים מיט גרוישען בלוקקען בעטראכטעט צו ווערדען, זא נאטורלידיג בע־גלוקקווישונג אלזא איך אזט, עכגנאיעגיג ער־ווארטעט מאן זיא הער. דיא הערצלכען וואהע אבער, מיט וועלכען שטארטעפדאונגען בא־בער אים ווייגער גגעיגגדראטהג אינגערער הויפשטארט גגראכטע, אינד דער אימשטאנד, דאס באבערס אנטראג אינגשטומיג אנגגגאמטען וואהרדיג, דאס איך דער דאס אין גגעדאכטיג, אינד דיא גגעסערען צאהלדיג דיא שטארט ווין קרים אינגע בעגיסטערגג פרינגדען אונד פערדרעגען אלס אהרע יינגערע שיעסטער בודא־פעסט. דיא הויפשטארטשיגן בראטטער פיעדען דיג זע טהאט דער שטארט ווין אן שאנגן אגטקעלן, אינד דער הערוגע גגמיגדראטה וויזד אלס צי־בען וויגגס דאנקגס דען ווייגגער גגעיגדראטה אן אינגגס וואמגען שיבען גגס בגוכג דער אים־שטעללונג אינגדען. ווד וואללען עס דער נאך אינגמאל אינד נאגן בגוגדערגס הערפאהדגען, דאס בא בער ווד דיא וויא, אינד דאס עס גגס גראפען טהיילג זין פערדעגגבט אינט, דאס דיא שאנגגגג גגיטשען ווין אינד בודאפעסט ווא אינ אינגגן גגיבערשלאג אינ אינגמאל גגעשוואגדען אינט אינד דאס אן דער דערען שטעללג וואגמג שיעס־טערליכג פרינגדשאפט גגעדגטגט אינט. דיא נגכט גור פיר בגידג שטארטג. וגדערען פיר דיא נאגגג מגגגדיג אפן בערשטגגיג אינט.

* (אין טארפעדא אינ דער אינ שטעללונג.) דיא שדערקליכג שפדגגג־מאשגגג דיא אן אינגגר סגקגדג דאס שטארקגגג קרייגגשפפ מיט אללגגס וואס דאהייט אינד דיא־אינט צו פערגגכגגן אס שטאגדג אינט. דאס טאר־פדדא, וווד שאן אפן מגגגגן אן דער צו זדרגן זיין. דיא פרכבטבאגג מגדגמאשגג אינט אפן אינגגס אכטערייכגר ג־פגדגן, ווד אן דער אינגגגגר־שען האפגגשטארט פגגגט פערפדגגגג, אינד אינט גגס גגסגגן מגלג אינס רוסגשג טגרקגשען קרייגגג פערדגגגגדג, וא עס דגגג שדגקליכג פערדגגגגדגגג אפן פרכבטבאגג אין פרכבטבאגג וווגג בגקגגדגשג, דדגגן דאס גראפגגג בגגאגגגג וווגדג בגג שפפ מגט דער גאגגגן בגגאגגגג בגג דגגגג

איינע דריאַהרינע בעלאַגערונג. איבערשטאַנדען, פיעלע הונדערט לאַגען אין שוטט אונד טרוממערן, דעגנאך פאַסטע מיך שטרעקען אונד פערוואַנדערונג אב דער אינבעשריבליכען פרוכטבארקייט דיזער געגענד, אב דער אונערשאָפּליכען רייכטהומער אן נאַטור־פּראָדוקטען דער פאַסטבאַרסטען אַרט, אונד דיא בעשרייבונגען דער אַלטען, דיא מיר ביז דאהין אלס אונגלייבליכע מאַרכען ערשיינען וואַרען, זאה איך אלס גרייבאַרע ווירקליכקייט פאַר מיר.

זעלטען וואַר דיזער פאַראַדיזישע געגענד פאַן מרינען פערשאַנט; אבער וועגען יאהרע דער רוהע געגענען אוממער, דען אבערפלוס הערפאַרצברינגען. דיזע ריכען מיזעלבען דעם אינאַמענס מאַכטען עס איך מאגליך, דאס הערראַט אַלען אנגרייפען ווידערשטעהען קאָנגטע. אונטער נערוועזלטער פעייאַלטונג נאך אייראָפּאַאישער אַרט מוסטע הערראַט איינע וואהרע גאַלגרוכע ווערדען.“

וואַמבערי בעשפּראַך דאַנן דיא וטטען אונד רעליגיאָנען דער דאַרטיגען פאַלקערשאַפטען. ער בעלייכטעטע דאַנן אין פאַלקענדער וויזע דאס הוגע פערלאָסטע פאַרגעמען רוסלאַנדס אין וויגען אזיאַטישען ערבערונגען, אונד שלאַס מיט איינעם אויפרוף אן דען פאַטריאָטיזמוס דער ענגלאַנדער, דיא אין אידרעס שטאַאַטע שטעטס דער פייהייט אונד דעם מענשענרעכטע איינען ציפרוכטטטאַרט באַטען, יא גיכט צ צוגעבען, דאס רוסלאַנד, דער אינטערדרוקטער דער פרייהייט אונד דער מענשענרעכטע דרען שלייסען אונד דער טענשען אין וויינע דייבגעריגען האַנדע בעקאַמטע.

ווערכען אינדרוקן דיזער פאַרטראַג וואַמבערי אויף דיא צוהערשאַפט מאַכטע, לאַסט זיך גיכט בעשרייבען זאַיאַהל אין דער מיטטע דעסזעלבען אלס אם שלוסען ערבריזטע אין בייפאַללס שטרם, וויא ער ווערטען איינעם דער בעסטען פאַרלאַנגטסרעדנער צו טהייל געוואָרדען. דער פאַרזטעגנדע דעם מיטעגס (פערזאַמטלונג) שפּראַך גון דעם פאַרטראַגענדען דען וואַרטסטען דאַנק איס אונד פערזיכערטע, דאס עגגלאַנד וויינען דעשטען שיללינג אונד דעשטען טראָפּפען בלוט הערגעבען ווערדע, עהע עס רוסלאַנד דען שלוסעל אינדרעגע צוליאַסען וויירד. אינד נאַכדעם ער אינטער שטיר מישען בייפאַלל דער אנוועזענדען עס פאַנשטאַנדטהאַטטע, דאס ע נ ג ל אַ נ ד אויף דיא פ ר י נ ד שאַפט וואַמבערים שטאַלץ וויא, גינג דיא פערזאַמטלונג אינטער לייטעם בראַווא־רופען אויסאַינאַנדער.

איינע עייטשע פאַרלעזונג איבער דאס טהעמא „ענגלאַנד אונד רוסלאַנד אין אפנהאַנדטמאַ, ווער זאָלל דאַרט דער הערר זיין?“ ווירד וואַמבערי נאַכסטענס אבהאַלטען.

אנצייגע.

נעפערטענסט בוכהאַנדלונג עמפּפיהלט איהר דייך אסקאָרטיטעס לאַגער אַלער נאַטט נגען ספרים, סדורים, מחזורים, ציצית ורצועות. קאַלאַמעער אונד יראַפּלווער פיינסטע טלתים, עכטע נאַלד אונד זילבער עטרות (כאַרטען), נשרה תפילין מזוזות מסופרים ומחמים, ש״ס, רמב״ם, רב אלפס, טורים, ארבע שולחן ערוך, נעבעטבוכער מיט איבערזעטצונג אין מאַמט, פעלדמוטער אונד עלעגאַנטע ווייכלוכער איסוראַהל. — פערנער איין גראַסעס לאַגער נעשטעמפּעלטער נעשעפטס שרייבעבוכער פאַפּיער, שרייב- אונד צייכען-רעקוויזיטען, עלעמענטאַר- אונד גימנאַזיאַל שולבוכער. — בעשטעלונגען ווערדען נעגען נאַכנאַהמע אויפס רעגלעסט עפּקטוירט.

B. Stamberger.

Buchhandlung und Buchbinderei. MISKOLCZ. (Ungarn.)
Gegründet im Jahre 1869.

וויכטיג פיר פרעמדע.

דייענענען פרעמדען, דיא דיא דאַנדעסאַיס־שטעללונג בעזוכען, בעקאַמטען בייא מיר אינע אנשטאַנדיגע בילליגע וואַהנונג. — אכטונגספאָלל

לאַיאָר מאָרגענשטערן

קאַנגסגאַסע נו׳ 10, עיקסטען שטאָק, טהור נו׳. 2.

בשר גאַסטהוי אנצייגע.

אין אנבעטראַכט דעסען, דאס איך דעם לאַנדעס איישטעללונגספּאַסטע מיינע בשר־ווערעאַן בעשטעהט אונד אין פאַרגע מערפאַכער איפּפּאַרדערונג האַבע איך דיא אנאַרדענונג געטראָפען דאס אין מיינער אם לאַנדעסאַיסטעללונגס־פּלאַטצע גאַסטע דער גראַסען מאַיסטענגאַלע עדרבסטעטען „האַלמעאַיאַשאַרטעלער טשאַרדאַ“ אין צימער דעשווערדע ווערדע, אין יעלבעם אין אינער בעזאַנדערען קיכע בעריטעטע פּשיז אונד קאַלטע פלייסשפּייזען (פאַן הייזונגען בשר־יעלבערן) סערווירט ווערדען. וואס איך דעם געעהרטען יידישען פּבלום הויפיג צו געפאַלליגען בעאַכטונג אנגעהע.

אכטונגספאָלל

אינגאַטין קון,

איינגענהומער דער אם לאַנדעסאַיסטעללונגספּלאַטצע עריכטעטען „אַרטעאַיאַשאַרטעלער טשאַרדאַ“.

בשר גאַסטהוי.

דער געפערטיגטע בעזערגע זיך דיא אנצייגע צו מאַכען, דאַסס ער אם 12-טען מאַי אין דעם קריאַטע הארשפּאַלי, בייא מינגאַטש, אין בשר גאַסטהויז עראָפּפנען ווירד, אונד לאַדעט דיא געעהרטען באַדעגאַסטע אין דיא גאַסטהויז־ווירד, אונד דיא בעזוכען אין אנגעהע.

מ אַ ר י ן שוואַרץ אים אינגאַר.

אַנקוירן.

מיט 1. איולסט ל״. אויס אין דער הייזונגען אויר. קולטשגעמיינדע דיא שטעללע אינעם שיב שיין זמין צו בעוועטען, דערזעלבע מיט דער אונגאַרישען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפט מאַכטיג זין, דא איך דיא נאַטאַרסטעללע הערמיט פערבינדען אויס. — אַהרעסגעהאַלט 300—350 גולדען נעבסט וואָהנונג אונד גאַנצער שלוסל, דיא איך בייליפיג 150 פל׳ בעטראָגט. — דעפּלעקטאַנטען וואַללען אויהר צייגניססע, נעבסט אנגאַבע אויהרעס אלטערס אונד פאַמיליענגאַהל דעם קרוטשפאַרשטאַנדיג בין 15. יולי ל״. אינגעזענדן. — דעם אנגעפערטען ווערדען 20 פל׳. אן אבערזענדונגס־גאַסטען פערגיטשען.

סיראַ (נאַגראַדער קאָם.) אים אפריל 1885.

יאַזעף שאַן פאַרשטעהער.

אנקוירונגס־אנצייגע.

אין דער אונגאַרישען אַקאַדעמיע דער וויסענשאַפטען אין בודאַפּעסט ווערדען אין דער צייט פון 1885 אונד 1886 אין דער אַרט אונד וויזע ווי פאָלגט אנגעקויפט ווערדען:

1. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען, אַלטע בריעפען, אַלטע אַקטען אונד אַנדערע אַלטע דאָקומענטען, אויך אַלטע בוכדרוקען, אַלטע מאַפּען אונד אַלטע מוזיקאַלישע אינסטרומענטען.
2. אַלטע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַלטע אונגאַרישע שפּראַכע.
3. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען, אויך אַלטע אונגאַרישע בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
4. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
5. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
6. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
7. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
8. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
9. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
10. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
11. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
12. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
13. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
14. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
15. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
16. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
17. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
18. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
19. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
20. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
21. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
22. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
23. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
24. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
25. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.

אַלע אַנדערע אַנקוירונגס־אַנגעבאָטען ווערדען אין דער אַרט אונד וויזע ווי פאָלגט אנגעקויפט:

1. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
2. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
3. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
4. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
5. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
6. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
7. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
8. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
9. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
10. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
11. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
12. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
13. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
14. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
15. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
16. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
17. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
18. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
19. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
20. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
21. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
22. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
23. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.
24. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אונגאַרישע שפּראַכע.
25. אַלטע אונגאַרישע מאַנוסקריפּטען אונד בוכדרוקען אין אַנדערע שפּראַכען.

נעשעפטסבעריכט.

געשעפטס־נעשעפטס. וויצען וואַר נעפטען צו מאַרקטע נעבראַכט. דער פערקעהר וואַר שוואַך, 10000 מטרצ. וואַרען פערקויפט.

ווייצען: טהייס. 880 מעטצר. 78, קילאָ 9,75 גולדען. 600 מעטצרצנ. 78, קילאָ 9,75 גולדען. 100 מעטצר-צענטנער 77,5 קילאָגראַמס 9.40 גולדען.— 200 מעטצר-צענטנער 77. קילאָגראַמס 9.40 גולדען. — 100 מעטצר-צענטנער 77. קילאָ. 9,50 גולדען. — — וויסעגבראונער 400 מעטצנס 76, קילאָ 9.30 גולדען. נאַדראַנגישער 200 מעטצרצ׳ 78,2 קילאָ 9,20 גולד. — פעסטער-באַדען 300 מעטצרצ׳ 79, קילאָ 9,65 גולד. — (אללעס פער 3 מאָנאַטען)

קוקורוזען נייע 6.15 גול. אלטע, — גול.

פרעסבורגער שראַכט פּרעטמאַרקט. דער אויפטרייב אויף דעם פרעסבורגער פּרעטמאַרקט פאַם 4-טען ד. מ. בעטרוג 1630 שטיק. דאַפאַן וואַרען 1258 אונגאַרישע, פאַלנישע אונד 334 דייטשע. דיא פייזיג וואַרען: אונגאַרישע 51 — 62,50 גול. פאַלנישע — גולד. אונד דייטשע 54 —,63 גולדען. (אללעס פער 100 קילאָ).

ווייצער שראַכטפּרעטמאַרקט. דער אויפטרייב אויף דעם וויצער שלאַכטפּרעטמאַרקט פאַם 4-טען ד. מ. בעטרוג 2316 שטיק. דאַפאַן אונגאַרישע: 694 אונגאַרישע. 955 פאַלנישע אונד 767 דייטשע. דיא פייזיג שטעללטען זיך פער 100 קילאָגראַמס: אונגאַרישע מאַסע נסען 51—63.50 גולד. פאַלנישע 51 — 57, גולד. אונד דייטשע 52 — 63.50 גולד.

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטאָר: מאַקס סאַבאַלטשי.

קאָנקורס.

מיט 1. איולסט ל״. אויס אין דער הייזונגען אויר. קולטשגעמיינדע דיא שטעללע אינעם שיב שיין זמין צו בעוועטען, דערזעלבע מיט דער אונגאַרישען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפט מאַכטיג זין, דא איך דיא נאַטאַרסטעללע הערמיט פערבינדען אויס. — אַהרעסגעהאַלט 300—350 גולדען נעבסט וואָהנונג אונד גאַנצער שלוסל, דיא איך בייליפיג 150 פל׳ בעטראָגט. — דעפּלעקטאַנטען וואַללען אויהר צייגניססע, נעבסט אנגאַבע אויהרעס אלטערס אונד פאַמיליענגאַהל דעם קרוטשפאַרשטאַנדיג בין 15. יולי ל״. אינגעזענדן. — דעם אנגעפערטען ווערדען 20 פל׳. אן אבערזענדונגס־גאַסטען פערגיטשען.

סיראַ (נאַגראַדער קאָם.) אים אפריל 1885.

יאַזעף שאַן פאַרשטעהער.

פרוכט- אונד מעדל-פּרייז-טאַבעללע.

ווייצען	פער הונדערטקילאָגראַם	קילאָגראַם פער הונדערטקילאָגראַם
גאַדדאַ־אונגאַרישער	74	8.60 — 8.70
„	75	8,75 — 8.80
„	76	8.85 — 8,90
„	77	8,95 — 9.—
„	78	9.05 — 9.10
„	79	9.15 — 9,20
„	80	—.— — —.—
פעסטער־באַדען	74	8,75 — 8,90
„	75	8.75 — 9.05
„	76	9,— — 9.15
„	77	9,10 — 9,25
„	78	9.20 — 9.35
„	79	9.30 — 9.45
„	80	—.— — —.—
וויסענבראונער	74	8,75 — 8,90
„	75	3,75 — 9.05
„	76	9,— — 9.15
„	77	9.10 — 9.25
„	78	9.20 — 9.35
„	79	9,30 — 9,45
„	80	—.— — —.—
טהייס	74	8.85 — 9.—
„	75	9.95 — 9.15
„	76	9.10 — 9.25
„	77	9.20 — 9.35
„	78	9.30 — 9.45
„	79	9,40 — 9,55
„	80	—.— — —.—

פרוכט	קילאָגראַם פער הונדערטקילאָגראַם	קילאָגראַם פער הונדערטקילאָגראַם
קאָרן אלט	72 — 70	7.50 — 7.80
נייעס פּוטער	60	6,8 — 7.10
„ מאַיז	62	8.20 — 9.50
האַפער	41	7.15 — 7.45
קוקורוזען באַנאַטער נייע	75	6.15 — 6,10
דעשטע אנדערע	73	6,05 — 6,10
הייזיג	—	6,25 — 5.80
וויצען	פער הערבסט	9,10
„	„ פרוה־יאָהר	—.—
„	„	—.—
קוקורוזען	„ באַ־יינע	6.18
נערסטע	„	—.—
האַפער	„ פרוה־יאָהר	7.45
הערבסטע	„	—.—
רעפּס	„ אינע־סעם.	—.—

זאַק מעהל		
נומער	0	18 80
„	1	18 20
„	2	17 60
„	3	16 80
„	4	15 80
„	5	14 70
„	6	13 60
„	7	12 60
„	8	11 60
„	8½	10 60
דער זאַק צו 100 קילאָגראַם		
מיט זאַק פאַריאַנאַטן		
שפּרייטוס אדער מעטאַרע פרעמעדע		28 50
„ נייע	„ קאַשאַעל	27 —

מורז-טאַבעללע פאַם 5. מאַי

ג ע ל ד־ק ו ר ז	g.	kr.
וויענער־וואַרע	100	
דיקאַטען	5	84
עסטערייכ.־אונגאַרישע 8 גולדען־וואַרע.		
שטיק	9	83
דייטשע רייכסבאַנקנאָטען	60	90
20 מאַרק־שטיקע	12	18
פאַנטי־ווערד	21	
ל א ז ע.		
1854 ער לאָז 4 פּרעצענט. שטאַאַטס־לאָז	126	—
1860 ער „ „ „	130	—
דונאַע „ „	139	50
1864 ער לאָז צו 100 גולדען	168	—
דונאַע „ 50	167	—
אונגאַרישער פּרעמיען־לאָז צו 100 גולד	114	75
פּרייסבאַרער־לאָז	118	—
לאָזע יינגסטיגער	43	—
פּרעדלער־לאָז	20	—
קרעדיט־לאָז	174	75
קלאַר־לאָז	42	25
לאָז־באַנדס פון אַלגעמיינען לאָז	114	50
אונגאַרישער־לאָז	18	50
סאַלמבערגער דער אונגאַרישען מאָנאַרכיע	19	—
קראַקויער לאָז „ „	18	20
אָפּענער־לאָז „ „	41	50
באַדענער־לאָז „ „	39	50
וויינער־לאָז „ „	18	75
באַלם־לאָז „ „	53	50
שאַלענקראַנער־לאָז „ „	22	—
גראַ־אַסטאַנער־לאָז „ „	18	25

ל א ז ע	g.	kr.
באַנאַטער־לאָז צו 20 גולדען	—	24
פּרעסבורגער־לאָז „ 100 „	—	131
דונאַע „ 50 „	—	68
דראַוויסער־לאָז „ 20 „	—	28
מיטלבייטער „ 20 „	—	26
מיטלבייטער־לאָז „ 20 „	—	122
אַלטער באַנאַטער־לאָז	—	—
אַלטער באַנאַטער־לאָז פון 1870	—	33
פּרעמיע־פּאַפּיערע.		
אונגאַרישע מיטלבייטער־לאָז	95	70
„ 5% „	—	—
אַלטער באַנאַטער־לאָז פון 1870	106	50
אונגאַרישע באַנאַטער־לאָז	90	75
אונגאַרישע מיטלבייטער־לאָז	101	—
אַלטער־באַנאַטער־לאָז	101	—
יינגסטיגער־לאָז	99	25
באַלטישע „	100	—
באַנאַטער־לאָז	106	50
לאָזע אונגאַרישע אויף פּראַנגען	101	—
אונגאַרישע אונגאַרישע־אונגאַרישע	147	25
אינגעגענדע־אונגאַרישע־אונגאַרישע	96	50
דונאַע־לאָז פון אונגאַרישע באַנדס.		
דונאַע צו 5% פּרעצענט	101	75
דער אונגאַרישער הויפּטשטאַדט־לאָז צו		
5% פּרעצענט	94	—
דער אונגאַרישען אַלטשטעטער־לאָז.		
דונאַע־אַשטאַדט צו 5% פּרעצ.	102	75
דער יינגסטער־לאָז	—	—
„ גראַ־אַסטאַנער־לאָז 5% „	95	—

Eigenthümer Wittwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteur MAX SZABOLCSI. Budapest, : 1885. Druck von Sam. Markus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

מעסטער דזיראעל, דענן דיא בלומען ווי דיקלוך עסט, איך דאבע זיא ווי עסבסט געפאלירט אונד גע־בונדען, אונטע דאס מארגען. ביא דזיגון וואיטען דייסבע זיא אים איינע דער פרעמדען, דיא ער אונס לונאפלאר שטערבע, אם אנדערן טאגע בע־זוכבע ער דיא דאמע, אונד וואר זאג גלוקלך איינע פרישע פרעמדע צו ערדאלטען. דיזעום געשאה אין באקונדאמשיי. פאן דיא דזיראעל אבריישע, אים באלד ווידער צו דאממען; דענן דיא בוידען ווינגען לוישע שווינגען פיר אינאנדער געשאפפען צו ווין. אינגווישען אבער דאסבע דער טאד דיא דאלדע מארבענבלוישע געבראבען, אונד דזיראעל דאנגבע גור פאן אזרדם גראבבע אינע פרעמדע פפלוקען. זיש דער צייט טרינ ער צום אנדענקען אן דיא שאנע מ א ב ע ל — זא דאסבע זיא געהוישען — דזיגוע בלישבע אים לונאפפלאבע; אונד דיא עגע־לאנדער ערדען זיין אנדענקען אויף דיא זעל־בע ווייגע.

* (ד י א מ א כ ט ע ר ד ע ס ד א ב ב י־נ ע ר ס) ווינמאגן אין בובביא, אם פערדרזוגע — דער אין טיכטיגער טאלמודיסט אונד אונגאר אויס — דאסבען צום בוממאלס־בוזעאום דאס פאלגענדע טעלעגראמם אבגעשיקבט:

„ווייא בוממאלבבעגווייסבערבע מארבען,
לונא אונד זשאנעסבען
אם פערגען פערבזוגע שטארבען,
גראבלוכען דורך טעלעגראפען דראהטבען
דעם גראבבען דפלאמאבבען.“

אם 20 אפריל אנזווייבבע בוממאלס: „פיר דיא פרוינדלוכען גלוקווינשע צו מיינגם 70בען געבורבסבאג בישבע אין דיא מיינען פערבערלוכבסבען דאנגענגעגענגעמבען.

* (ד ע ר ג ר א פ ט ע ש ט ר א ט ע ג ע ד י ע ו ס י א ה ר ה י נ ר ע ר ט ס) הייסבט — נ א פ ט א ל י צ ו ק ר ע ר ט א ר ט, אונד איזט, ווייא דיא דאס שאן אים דעם נאמען ערזוכבען, אין פאלנישער ווידע. דאס ער גיכט זא בערוהמט אונד געפרעבט איזט ווייא גראד מאלטקע, דוישלאנדס גראבבע דערפרבבע, דראהן טראגט אים גאנצען דיא לוויגגווייט שילד. דאס גראב מאלטבע דורך דיינע גלאנצבענדען פערדיגספלאנע ווידבלוכע הענד פאן דזיע, צו זיינ פרבבע. ווארבענד זיך דיא הערבבבען הייגבספלאנע נאפטאל ציקלקבטאבס בראם אויף דעם שאכבראבבט אויראהדען. דא אזט ער אבער אויך מייסבער, ווייא נאך מיינער פאר אזבס. פאר ווינגען טאגע אויס ער אים לאנדאן אין בער־לין אנגעלאפבען, אים עס מיט צעהן דער גראפבען שאכשפיעלער דעם דוישבען הייבעם אויפגעגעבבען אונד דאס אויגגמאל. פאן ווייים צא־זאר אויס אויפגעגעבוגבע. דאס ער אים שטאנדע שוהען, בוטעלבען אן דען שטעלען זיך שוויקלען; דיא אינו גאנזן פרעמדארטיגען אפאנישען געוואכ־סע, דיא אינעם גראפען זוטשי געהארען, אונד ענד־לוך בוימע דיא ווד דער אויך דאבען, דיא אבער שטאבט דער גוינגען בלאבטער בוגבע. געשטריי־טע, ווייסע, האטבע, גאלדגלאנצבענדע בלאבטער טראגען — דאס אללעס נוממט אינזערע זונגע גע־פאנגען. אונד דראנגט זיך אינו דער זונגענשפרוך אויף דיא לופפען: געלאבט זיא דער שאפפער, דעززבען מוטטערהאנד דזיגוע פפלאנצען מיט איה־דער עגטצוקקקענדען פראבט הערפאר־געבראכבט. דיא אמוגהאנדלונג אינזערעם גלוובענסגענאסבען הערדמאנן פרומבער האט אינגען אויגגען אויזל־לאן עדרוסבבט, צו וועלבעם אין בלוהענדער וואלד דען אינגאנג בולדבט.

איינער מעדקווירדיגען פפלאנצע מיט איך־נאך עדוואהנונג טהון, דיא עבטבט ווער אין בלוהבע צו ווערען אזוס. ווענן אויך גיכט אויף דעם אוסשטעל־לונגספלאנבען, וואדערן אים באטאנישען גארטען (ווא דיא אדצבע אונד אפאטהעקער אהרע פפלאנ־צען־שטודען מאכבען); עס אזט דעם איינע „מוזא“, ווילבע גאטשטונג דיא קאסטליכען פרוכבע „באנא־נען“ טראגט, דיא אין דען הייסען לאנדערן צור לאבונג דזיגען. מאן קאנן דזיגוע פפלאנצע גיכט צו דען בוימען רעכנען, טראבצדעם דער שטאמם בוז 30 פוס האך ווירד, אונד בלאטטער פאן 15 בוז 20 פוס לאנגע אונד 2 בוז 3 פוס ברייטע טראגט. דזיגוע מוזאארט זאלל עס געוזוגען זוין, פאן דער אראם אונד ווייא זיך אים פאראדזיגע שווי־נען געהאלט האבען. מאן נענגט זיא אויך „פוזאנע“. דיא הערר בוהענדע מוזא אזט הער געצאנען ווארדען, אונד בלוהט גגגעווארטט. דיא בוהטהען בעשטעהען אים מעטערלאנגען בלוהענגען אום־דוקקען וזאנגען. דיא פרוכבע זונד גוהרעגאפטונג, אונד שטעהען בוז הונדערט אן אינעם שטעלע.

ווייד גלוכען גון גגגנג פפלאנצענקאסט אויפ־געשטשט צו האבען, אונד פוהרען אונזערע גגגעהר־טען לוגגע צו דעם גגפלוגע. דעززבען גגגקראה־גגגגגשטער, גגגאקקגע אונו שאן פאן ווייטעם אן דיא אהרען שלאגט. דיא וואללען הער צוגרבסט דיא אונו זא גוטצלוכען ג א נ ז ן ע אויזוכען. ווענן דאך אללע ווייטען הוזפוזען דזיגוע גאנזע זוהען קאנג־טען גיכט עטוא, דאס ווא זא פעטט „גגשטאפפט“ וואהען, דאס עבען גיכט: דיא שגגגען אונו זאגאר „לגגע“ צו זוין אבער דיא גאטשטגגגן, דיא גראסע דיא גיכט טרקשע אגזוג, דיא מאן אין דער טרקוא דורך דיא שווממהוס דער פוסט אן דען באדען אנ־צונאגגלן פפלאנגן. דאמט זיא קוגגע בעווגגונג מא־כען אונד דאנן דזיגוגלעבען בעקאממען.

(פאר־טוטצונג פאלגט.)

דיא אפפער דער קאבאלא.

דוסטאוויסקי דאמאן איזט דעם 17טען יאהרהונדערט.

(130טע פאר־טעטצונג.)

ש ט ו ל ל ע ר ש ט ע ר ן.

ווס דזיגוגם טאגע זאל מאן מאבאמהאי צעוזי ווע־דער אונטער דען ווידען ווא פארבאלס לוישוגלוכ שוס אוד־נען פערקערבער אונד דיא בגלעהרבגר. מולד אונד פרוגוד־לוך שפערגעדשע ער אוזנען מאם שאפטע דוגגם ווסבסגם; דיא דערגוגאפאפטע דער קאבאלא וואהרדע ווידער דער אוזם לוגבסבע גגגגגגשאנד ווגגגר לערפאר־שאנע אבער ער אבשטעט אונד גגבווגבסבע דיא גור אוס ווגגג דער לוגבסבלוכ. ווגן קלייד וואר ווידער דאס שלוגבסבע גגגוגאנד פאן וואנסם: פוגגזונג קאגגגבזוגלען פלאנגן גיכט מעהר אום ווגגג גלוגדגר. אויך שפיאר ער גגג מעהר פאן ווגגגר פגגגוגן, גיכט פאן דען גגגגלן דיא אוזם דוגגסבן; גיכט פאן ווגגגם מגגבסבאגשען ווגגגכ. גגגגגג

דעבנעט. דיא איבשטעללונג בעווכט. איך שטאר־קער פרעמדענפלוס ווייד עסט צור צייט דער פפינגסטפיעראטאג עריוואטעט. דיא טהאטאבע דאס דיא איבשטעללונג עסט נאך איינגעו טאגען נא ן פרעמדען ווייד פרעמדע דיא דוידע פאר דער ערפאפפונג. אונד דאס דענגעדישע וועטטער נאך דער ערפאפפונג. דאבען וואהל פעל דאצו בי־געטראגען, דאס דיא איבשטעללונג בין הייטע צום גראבסטען טהייל פאן הוינען בעווכט וואדען אזוי.

פרעטיזדענע גיאגרוטען.

(ווערלבסטמארד איינגעס.)

טוישפען דאבען בינגער.) איך אין פאלגן געבארענער, אן עגלאנד ערצאנגענער אונד אן אמעריקא פינגרדערד דאבינער, נאמענס דר. דאוויד שטערן, דער פאר קורצעס צום בריסטען מהיטע אבערעדטעטען אזוי, דאס זיך אין ווינער געמיטלע שלאפסאל אין פענסילוואניען (פרע־ינגטע שטאאטען נארדאמעריקאס) פערגי־פטע. עס אזוי דאס דערזעלבע דאווד שטערן, פאן דעם ווייד פאר מערדערן מאנאטען אנגעטען, דאס ער אם אמפסטאנ אין דער יודישען סינאגאגע, אם אנגטאג אבער אין דער קאטהאלישען קירכע פרעדיגטע, אונד דער איינסט אלס דיא סינאגאגע מיטגעגאנגען אנגעדרען אינטערצאנען ווערדען מיססען, ווייל געמיינט דען דאמה ערטהיילטע, איינסטייהלען אין דער קאטהאלישען קירכע דען נאטטעסדיענסט אבגעדאלטען. דיא שטארק אן וואהנזינן גרענצענדען דעפארטבעטשרעבונגען דעס דר. שטערן — געבענביא בעמערקט אין פער־וואנדטער דעם עקסאבבנער סטעלעגי — ווארד דען ענדליך ווערבסט אינער אמעריקאנישען דע־פארטמענטדע עטוואס צו בונט, אונד נאכדעם אידן אינגע גראנגענדע אינדערטע בערעדטעט ווערען מיט דוידסעפיעדעד האמטען, אמטע אזען דיא גע־מיינדע ראבבי. דר. שטערן נאהם זיך בריסטל בעם עהרנ־ים אונד זינע אנבעשטיטטען 2 קינדאבן מיט זיך, אונד בעגאב זיך נאך נעו־יארק, וואו ער אפפענטליך פאר־לעזונגען העלט. אין וועלכען ער דען בעווייז צו ערברינגען זיך בעטטרעבט. דאס דיא נעטטען זיהן דיא ווארדען אונד אינגעטר־מען ווייטר. ער ווערבסט נאהם דיא טיפע אן אונד פערזוכט זיך דאנן אינע נעמיינדע אים זאלטען ווארדען זיהן. ציגאמענגעשטעלטען (דאס פאר־געדען־ווייבד דעם ווינגס הוינגען פערוואנ־טען אבער אן אא דעם אנדערע) דאס פראעקט שיינט אבער אן נעו־יארק וועניג אנקלאנג געפונ־דען צו האבען. דענן ער הערדטע אן זינע פרוהע־דע נעמיינדע צוריק. אלס דיעזע אבער פאן אהם

פאלדיעטאן.

לעאה

הוסטאריטע ערצאהלונג אים דער צייט קאנג קלאמאן'ס.

(5-טע פארזעטצונג.)

נעטטיטש דאך באלד נעפאסט, נאכ ער פאר, פאן בריגנגדרם הוסטע נעפריגבען. הויר אינגעקערט צו זיין, אום זיך אינגע טיעק פרישען וואסערס צו ערפרישען. דענאך דיא אלטע פרוא אינגן אידדענגקרי מאס שראנגע, אונד הינקטע צו דעם אם האפט בע־פינד יגנגן בריגנגע, אידדע אבזוזענדדיס בענישטע דער רישע. אים דיא אדעלינגע, אבער מיט מיהלינגער ווארט־פאלט ווייד נעראדעגנע, קאמטע צו מיסטען. מיט פערגנ־גען בעטערקטע ער אינינע נעגענשאנדע. דיא דאדיך הינ־וויעגען, דאס אין יגנגע מארגען הויר אידדע וואהנונג אויסגעשלאגען האבען מיסטע.

דיא אלטע קרעדטע מיט דעם נעפאללטען קרינע צו־דיקע, אונד ווייטע אידן דעם יישטע, דער אינגען לאנגען צוג דאדיס צו ערען שיען. ער עטעטעד דאגן דאס ווישנע־בריישטע נעפאס נעדרע. אונד וואללטע דער אלטען אינגע מינגע ווינגען.

„דא ווייא נאטט פאר!" דיעד דיא, דאס נעלד אבזוזיה־דענד. „ווער ווייד זיך דענן דען פרוהנ בעגאהלען לאסטען, דען מאן אינגע הוסטענען ווייבען?!"

„נא ווייד דאך קינגע נאדדיין," שפראך דער יישטע, אונד נעדטטע. „ווענן נוטט פיר אייד, פיר אייד — פאקטער."

נוטטע מעדד ווייסטען וואללטע, נאהם דר. שטערן צום ווערבסטמאהל דינגע צופלוכט. דער אינגלקדבע מאנן — ווייד בריגנגען דאס צו דינגער עגטטלדינגע פאר — דאר לאנגטט נוטט מעדד בייא פרישטאגד אלס ער דען ווערבסטמאהל בעדינגט. ער שטאגד אם פ[illegible]טען לעבענס'אהדיג.

„דערנאבלעטבען אינגעגטהים דער אריסטאקראטיע דיא זעלבסט ווענגסטענס זונד דיעזער מינונג, אים גרונדע אבער פערדאלט זיך דיא אבזע דוהבאים אנדערס. עס וואדע ערד ליכט שטאטטפינדדע צאב־צו־ווענן, דאס פאסט אינטער אללען בעסטדען שרטטען דער געזעללשאפט ווטטען, אומגאנג שפראבע אונד דאללטונג נאבלער, מאן מאכטע זאגען דיט טערדיבע גגיאדדען אזוי אלס דעם פרוהדער דער פאלל וואר. הינגעגען זונד עס דיא ינגערען מאנ־נאטטען — נאטטרדיך נוטט עס אויך דא ווא אבזע דאלל ווערד לאבענס'ערטהיל אינגאנדען — דיא ווטטלד צוריקגעגאנגען, אונד דערען דאללטונג אונד מאן אין נאר פיעלען דינגען אן דיא אוברינגען דוהבאים עדרעגיערטהיל צונפפ דער קושטער ער־אינגערט, אונד צוואר אן דיא אללדרדינגטטען קושטער. דיא הערדען מאנגאטטען גלוטבען אהדען פאטריאטטטים, דער דוהבאים נוטט ווייד דער אוטט אם עדעטטען דאדיך צו מאנגפעטדען. דאס דיא אטטמער מעדד דעם בעטארענטהים צוגינגען. דא־פיר אבזע אומא ווענגער לערנען. ווא אוטט צו דעזעלבעקגגען פרגאנאבט, אוטט אין נעטטער שקאנדאל. דער זיך נעטטען נאבטט אם הוגגען „אפפאנט" אבטטפעלטע. אין שקאנדאל דער אוט־זא עטפאערדער אוטט דא ער פאן ינגען מאנגאטען הערפאנדגדפען. ווארדע דיא צו דען פאדגבטטט־טען אריסטאקראטען־פאמילען דעם לאנדעם גע־דא ען. אין אינגער לאוט דעם אפפאנט ווטטען דיא אנגעדאגגען אינגער הוגגען נעאבטטעטען יידישען פאמיליע, אינטער ווערבען זיך ווייא ינגע דאטטען בעפאנדען, דיא צו דען נעפערטעטטען שאנדטטען דער הוטטטאדט צאהדען. אין דער גגזעללשאפט בעפאנד זיך דא אין אין ינגער מאלער, אינער דער בענאבטעטטען דער אנגאדטטען קונטט־לעוולט אין דער נאבבאדלאוט ווערדע זא־טען אין פאאר ינגע מאנגאטען, פאן ווערבען אי־נער דען הוד ווינער ציגארדע אינבאדאטטע. די־דעקט אין דיא נאבבאדלאוט בלוגע, ווא ווענגן פרינגען אינגען לאטטדען שפאט צו בערטטען שקיגן. אלס זיך אינע דער ינגען דאטטען אבזע דוהבעם בענגדטטען בעקלאגטטן, דא ווא דער הוד צום הוטטען דוטצט, ווארטע זיך דער ינגע מאלער צו דען מאנגאטען אונד באט אהן זיך „אטטטאגד־גער צו בענגדטטען דער קונטטלער ערהוערט אבזע

דוהבעט אינע הוגבאלקע אלס אנגטוהרט אונד נעווכט אונד אלס ווערגע דאגו דיא פאעטטטע ער־קלארונג: „אוטט דאס אין פערטטטנקענגע ווידד!" דער קונטטלער נעווכט אטטער זיך פאר ערדענגנ־ווענן זיא קיין פיינלונג זונד" שרטע ער לוטט. „וא פאללטען זיא מיר אין דיא פארהאללע: דענן דער ווילל איך זיא נוטט צוכטטען." עטטעט צאט דער ינגע מאנגאט זיינע ווטטאדטע דער־פאר אונד דוטטט ווא מיט אינגען אנפערטאמטטן לאבעלן דעם מארער. אלס דיעזער דען נאטען אינגע הער־פאדדאנגדען אריסטאקראטען אוט דער מאדטע ערבלוקטע, דא טהאט דער פעטטאט. וא־אם דען מאנגאנ־טען זעדד באלד אוט ווינער נוטען לוטטע בראבטע, ערשטקטע נאטלוד אוט דיא ווטטקארטע — אונד דאס פאר דעם נאנצען פובלוקום דורך דיא לוטטע אופדענונג דעם מאלערס דען בוט־דען לאוטטען זיך צו־וואנדטט. דער מאנגאט פאללטע עטטעט — ווענן אויך אינוללדנ — דעם מאלער אן דיא פאדהאללע, וא זיך אינע בוטטפללאוט סצע־גע אבטטפעדטע, דער קונטלער שטרצטע זיך דיא אוטדד־ען ווענגדען אונד דען קונטטע אונד אדד פען אונד צוטטע אונד אדד פען אונד אדד־טע אדד לאנגע. בוט אדד־ען דיא צוטטע ווענד אוט דען דענען דאנ־דען דעטטע. וא, אך דאבע מד פאס־טטפאדצען גענאמטען, ווייל זיך דער הערד גראפ הוגלדדיגען, זא מאנג ער מד ווינע סעטונדאנטען שקקטען." ואנטע דער קונטטלער אונד פערלוגט אן בעגלדטונג דער אדטם בעפרדדעטען פאמילע דאס אדפאנאס.

(לאדד בוקנספעלדס טאדד־עטטאנ.) אם 10 אפריל, דעם שטרבעטאג דעם גראבען שטאאטטמאנגעס לאדד בוקנספעלד, בעגראבען דוהדאלע, טראגט מאן אין גאנזן לאנדאן אינע פרומעל, אויך שלוסטלבלומע גענאנגט, אם קנאפפלאבע. דא דעוגעס דיא לוקבלונגסבלומע דעם גפפערטען פערטטאדבעגען וואד. אין ענגל־שען בלאטט ערצאדלט דאדבבער פאלגענדעס: אלס בוקנספעלד נאך דוהדאלע הוגס, וואד ער מיט אינגם פרינדד בוא אינגר אבגנדאנטערהאלטונג וא וא אינע ינגע דאמע וואהן, דיא אינגען קראנץ פאן פרומעלן אוט דעם קאפפ טרוג. דיא ציטטע פרינדד שטרטטען דאדבבער. אב ער אוט נאטר־לבען אדער קונסטלבען בלוטטען בעטטאנד. וא ינגגנגן אינע ווטטטע אין אם 5 ינגען (60 פר) דוהדאלע לוגס זיך דער דאמע פארטטעללען, אונד ערצאהלטט אוהד פאדדד ווטטטע, דיא ער מיט דינגם פרינדד אן בעטרפפ אוהדד קראנגעם אינגנגן וא. „וא האבען דיא ווטטטע גגיאנגען

„אך האבע קינגע פאנטטר מעדד: דיא אינגגנגע, דיא אך האטטע. דיא רוהט אם נאבען. נאטט שענקע אוהד דיא רוהד." גגטנגנגטטע דיא אלטע פרוא מיט רוהגער מינגע.

„דא לינגטט, אלטע הקקטע," פלאמטטע דער יישטער אוהד, „ווהע אך דאך דאדט אם שראנקע דיא ווטטטע שוהד, עד דיא קלינגען שוהד, אונד הוד אין צוווטטטנהוהד בעטטט. דאס אללטע פרעדאאט דיא אגגוגגגהוהד דוהדד טאקטטד."

„לינגן!" שפראך ערשראקקען דיא אלטע פרוא, „ינגן אך לינגע נוכט דענן דיא לינגער הקטטטע נאטט. אך בן אך קינגע הקקטע, דענן דיא הוילינגע שרוטט זאגט: אינגע הקקטע זאללטט דיא נוכט אגגטער דוד לקבען לאס־טען. אך בן אן ערהנן נרוא גגוארדען. האבע נוטמאלט גגלאגגן אונד בעלינגע אוהד דען גגאהדינגן הערען נוכט. עס אוגט וואהד, דאס אך נוד אין אינגגגגע קינד. אינגע מאקטטד הקטטע, אונד דיא אוגט ווטט 20 יאהדען טאדט, נאטט שענקע אוהד דיא רוהד!"

„אונד. ווטט זאגטט גגהאדען אלד דיא דינגע דא, דיא דאדוך הגגוטטען. דאס גגבטטט אוהד אין אינגגגגע מאד־בען הוד וואהנגן מוטטט?"

זטרטטטש אונד לעאה.

„מ ד ד!" — דיעד דיא דאס אינגדדטענדע לעאה. אונד שטללטטע זיך, מיט דעם דער אגגשולד אונד מוגגגנ אינגגגגן מוטטט, דוכט טאד דען יישטער הוד: „אבגוואהל אוהד נוכט בענדטטען קאגן, מיט וועלכגם פוגגד אונד דגגטטע אוהד דאגגד צו פאדטען הגגטט. ווטט אין מאאר שוהד. דיא זיך אין אגגגגדער וואהנגנגנ בעפגנדען, נגדאדטען!"

פגדבלגגדגט פאן דער שאגהדטט דער ינגגגדדע, דיא טטרדטטט ווא דער בגדגנ מיט דעם פלאמטגטטדגטט שוהד, טראט ער אינגגע טדטטטע צוהקק, זיך אגגוללקדבד לוך פדגדגגגגנ. דאט יגדאך ווגדדד ווגגע קקקהדטט גגד־לאגגגד, ואגטט ד מיט אינגגגם אגפלוגגע פאן שפאטט: „מגגן שאגגגם קגגד! ווד, דיא שדדטטדד דעם קדגגגצט האבגגן דאס דעגגם. נאך אללגגם צו פאגגן וואס אוגגן בע־לגגגגם. אוגגדגד וואפפגן דגגד גגדגגדדט אוגגדגד דגדגגן אגם פאהדגגגן פדגגגבגן אגגד אגגבדגגגגגגד אגגד דגגן גגטטד שטגגגגגג

מעסטער דזיראלי. דעמ״ן דיא בלומען זיגד ווידקלד עמס, איך האבד זיא זעלבסט געפפ״לוקט אונד גע־בונדען, אונטע דאס מארבען. ביא דעזען וואסען דיכטע זיא אים איינע דיר פרישען, דיא ער אונס קונפפ״לאר שטערטע, אם אנדערן טאגע בע־זוכט ער דיא דאמען, אונד וואר זיא גלוקלד איינע פרישע פרומעל צו ערדאלטען. דיזעזס געשאה אין באקונגדאמשיר. פאן דיא דזיראלי אבריזטע, אים באלד ווידער צו דאממען: דעמ״ן דיא בידען ווגען לוטע שיעגען. פיר איינאנדער געשאפפ״ען צו זיין, אינצווישען אבער האטטע דער טאד דיא האלדע מארבעבלוטיגע געבראכען, אונד דזיראלי מאנגטע נור פאן אנדרעם גראבען איינע פרומעל פפ״לוקען, זיט דער צייט טרוג ער צום אנדענקען אן דיא שאנע מ א ב ל — זא דאמטע זיא געדוסען — דזיזע בלוטיגע אים קונאפפ״אבע: אונד דיא ענגי־לאנדער ערדען זיין אנדענקען איך דיא זעלד־בע ווייזע.

* דיא מאבטערדעס דראבבי־גערס) ווינמאנן אין בוכיא, אם פערדזוגע — דער אין טיבטער מאלמודיבס אונד אונגאר איזט — דאטטען צום בוסמארקסיבדעאים דאס פאלגענדע טעלעגראמם אבגעשיקט:

„ציא בוסמארקבעגייטטערטע מארבען,
לונא אונד זשאנעטטבען
אם פערדזוגע פערדזוגע שטארבען,
גראטולירען דורך טעלעגראפפ״ען דראהטבען
דעם גראסטען דזפאמאטבען.“

אם 20. אפפ״ריל אנטזיא״רטעטע בוסמארק: „פיר דיא פ״ריינדלידען גלוקזוינשע צו מיינעם 70טען געבורטס־טאגע בטטע איך דיא מיינען פערבינדלידסטען דאנק אנטגעגענזעגטבען.

* דער גראמטע שטראטעגע דיגעזעס יאהרהונדערטס) הייסט — נאפטאלי צוקערערטאר, אונד איזט, ווא דא דאס שאן אים דעם נאמען ערזעהען, אין פאלנישער ווידע, דאס ער גיבט זא בערוהמט אונד געפ״ערט איזט ווא גראס מאלטקע, דזשולאנדס גראסער הערפ״ירער, דאדאן טראגט אים גאנצען דזא גלוגגיבט שילד, דאס גראס מאלטבע דורך דזינע גלאנצענדען פערדזיגספפאנע ווידקליכע הע־דע פאן דזע, צו דזע פ״ירטבע, ווא״הרענד זיך דזא הערבדיכען דרינגספפאנע נאפטאלי צוקערטארטס בראס איך דעם שאכדערטע בעדיאהרען. דא איזט ער אבער איך מיטטערע, ווא נאך דזינער פאר אים. פאר ווינגען טאגען איזט ער אים לאנדאן אין בער־לין אנגעקומען, אים עס מיט עקען דער גראסטען שאכשפפ״לער דעם דזשטען דזכבם אופגעגעבטען אונד דאס אי״פ״אי״נ״ג מא״ל. פאן ווייס צא־דאר איזט אופגעגעבען. דאס ער אים שטאנדע שוהען, בזטעלבען אן דען שטעלען זיך שוקקלן; דזא איזט גאנזע פ״ערמראטטען אפאנזשען גוויאב־סע, דזא איינעם גראפפען דזשטי געהארען. אונד ענד־ליך בזמע דזא ווזר דזער איך האבען, דזא אבער שטאטט דער גרינגען בלאטטער בזנטע. געשטרייפ־טע, ווזסע, ראטהע, גאלדגראנצענדע בלאטטער טראגען — דאס אללעס נזממט אונזערע דזנגע גע־פאנגען. אונד דראנגט זיך אונז דער זונגענשפרוך אזך דזא ליפפן: געלאבט זזא דער שאפפער, דעסען מזסטערהאנד דזיזע פפ״לאנצען מט אזה־דער עגטצקקקענדען פראכט הערפארגעבראכט. דזא זאמטהאנדלונג אונזערעס גלוגבענסגעגאפסען הערדמאנן פ״אמטער האט אזנען אזנגען אזוזל־לאן עדדזטבעט, צו זזעלבעם אזן בלזהענדער וואלד דען אזנגאנג בזלדעט.

אזנער מעדקזזדזנען פפ״לאנצע מזס אזך־נאך עזזאהנונג טהזן, דזא עטבעט זזהר אזן בלזההע צו זעהען אזזט. זזענן אזך נזכט אזך דעם אזסשטעל־לונגספפ״לאנצע, זזאנדערן אזס באטאנזשען גאדטען (זזא דזא ארבעטע אונד אפאטהעקער אזהדע פפ״לאנ־צענ־שטזדזען מאבען): עס אזזט דעם אזנע „מזזא“, זזזעלבע גאטטזנג דזא קאפפ״לזבען פ״רזבע „באנא־נען“ טראגט, דזא אזן דען הזסען לאנדערן צזר לאבזנג דזענען. מאן קאנן דזזזע פפ״לאנצע נזכט צו דען בזמען רעכנען. טראבטערעם דער שטאמם בזן 30 פזס האך זזזזר, אונד בלאטטער פאן 15 בזן 20 פזס לאנגע אונד 2 בזן 3 פזס בזזזטע טראגט. דזזזע מזזא־ארט זזאל עס געזזזזען זזן, פאן דער אראם אונד ווזא זזך אזס פאראדזזע שזר־ען געזזאלט האבען. מאן נענגט דזא אזך „פזזאנ“. דזא דזער בזהזגדע מזזא אזזט דזער געצאנען זזאדען, אזנד בלזהט גזנגעזזאר־טזג. דזא בדזטהען בעשטעהען אזזס מעטעדלאנגען בלזזגזגען אזס־דזקקען זאנגען. דזא פ״רזבטע זזזר גזרקעגפאר־מזג, אזנד שטעהען בזן הזגדערט אן אזנעם שטזעלע.

דזזר גלזבען גזן גענזג פפ״לאנצענגאבט אזזפ״־געטשט צו האבען, אזנד פזהרען אזנזערע גזעזהר־טען לזעזר צו דעם גפ״לזעדר, דעסען גזקראה־גזעגזטשטער, גזגאקקער אזנז שאן פאן דזזזזטעם אן דזא אהרען שלאגט. דזר זזאללען דזער צזערסט דזא אזנז זא גזטצלזבען גאנגזכען. זזענן דאך אללע זזזשען הזזפ״־זזען דזזזע גאנזע זזהען קאנג־טען: נזכט עטזא, דאס זזא זא פעטט „געשטאפפט“ זזאדען, דאס עבען נזכט: דזא שזענען אזנז זאנאר „לעדר“ צו זזן. אבער דזא גאטטזנגען, דזא גראפט דזא גזטרקשע גאנזע, דזא מאן אזן דער טזרקזזא דזזדך דזא שזזממזזזס דער פ״סט אן דען באדען אנ־צזנאנגען פפ״לאנגט. דאמזט זזא קזזנע בעזזזעגונג מא־כען אונד דאנן דזזזזזעגלעבען בעקאמטען.

(פאר־טזעטצונג פאלגט.)

זזאר צזזזא פערזזזעדענע בזזעפפ״ע אזזפאזנמאל צו דזזכטזדזען אונד אזנצזזזשען אזנען דזזזטען זזעלבסט צו שזזזבען. דאס אבער עמאנד אזס שטאנדע גע־זזעגען זזאדזן, אזזך אזנמאל עצען שאבבדזעטטער צו בעדזעדזשען, דזעזע לזזסטונג זזזזדד דזא גזעזבטע נזר פאן נאפפ״טאלי צזקקעדטארט אזפ״צזבנגען. צזקד־מעדטארט האט דזנען אזזך אזן בעדדען דאס גראפפטע אזפזזגדענע עדדעגזט. אזמזאמעדד דא ער פאן דזנען עצען גזגנגדען גזזן בעזזעגט האט אונד נזר פאן אזנ־נעם געשלאגען זזאדען אזזט, זזאס אלס אזנע נאך נזכט דאנזזזזזענע לזזסטונג אזזך דעם גבבזבנגטע דעם שאכשפפ״לעם בעגבזבנגטע זזזזד.

אזנזערע אזזסשטעללונג.

IV.

זזאדדענד דער דזזער דער גראפפען לאנדעגס־אזזסשטעללונג זזזזדדען פאן צזזט צו צזזט „טזמפפא־דאדע“. דאס הזזסט נזר זזענגע טאגע דזזזדענדע קלזזנדע אזזסשטעללונגען אזן געזזזפפען פאבעדדן מט אזזר פערבזנדען זזזן. מט דזזזזען אזזט בע־דזזסט דער אנפאנג גגמאבט, דא אזן דען לדזטטען טאגען בלזמבע, בזפפ״לזנגען, בזפפ״לזנגען אונד דזר־אזזסשטעללזנגען גגפפ״ע זזזדען זזנד. — „בלזמען אזנד קזנדע זזנד דזא פאבפ״לזבפטען גע־שאפפ״ע דזזזזע זזזלט“. דאנזט אזזן גראפפער דזבטער אזנד אזזך אזנזזר דזזלזגען שדזפ״טען גדדמען דזא אזזסשטעללזנגען אזזך אזזזזר דזזלזגען גדדמען דזא בזזזזר־ד־אזזסשטעללזנגען גגפפ״ע זזזדען זזנד. — „בלזמען אזנד קזנדע זזנד דזא פאבפ״לזבפטען גע־שאפפ״ע דזזזזע זזזלט“. דאנזט אזזן גראפפער דזבטער אזנד אזזך אזנזזר דזזלזגען שדזפ״ט

רעכנונג. דיא איבערשטעללונג בעווכט. אין שטאר־קער פרעמדענגעפיהל ווערט ערסט אזר צייט דער פפינגסטפיירטאגע ערוואַרטעט. דיא טהאטזאכע דאס דיא איבערשטעללונג ערסט נאך איינגיגן טאגן אין דער ווערט דיא דורך פאר דער ערגעפפנונג. אונד דאס רעגנערישע וועטטער נאך דער ערגעפפנונג. דאנכן וואהל פעלט דאצו ביי־נעטראגן, דאס דיא איבערשטעללונג בין הייטיג צום גראבטיל שטילל פאן הייזיגן בעווכט וואהרן איזט.

פרייטיערענג גיאגרוטטן.

(וועלכס שטארד איינעם גיגרוטטן איז אין אן אלטן געבארענער, אין ענגלאנד ערצאהלענדער אונד אמעריקא פיגורירענדער דאכטער, נאמענס דר׳ דאיד שטערן, דער פאר קורצעם צום בריטישן מהיטע אבערטרעטן איזט, האט זיך אין זיינער געמיטליכן ווילקעסבאר אין פענסילוואניען (פרי־ניגשט שטאדטן נארדאמעריקאס) פערגיגטן. עס איזט דאס דריזעלבע דאייד שטערן, פאן דעם ווייר פאר מערערן מאנאטן אנזיגטן, דאס ער אם אמסטאן אין דער יידישן סינאגאגע, אם אנגטאג אבער אין דער כאטהאלישן קירכע פערזיגט, אונד דער איינסט אלס דיא סינאגאגע געוויסן דיעאדערן אונטערצאגן ווערדן מוסטע, ווייל געמיינט דען ראבה ערטהיילטע, איינסטיילונג אין דער כאטהאלישן קירכע דען גאטטעסדיענסט אבצוהאלטן. דיא שטארק אן וואהרזיגן גיזיגערן דעפארטבעשטעהענדן דעם דר׳ שטערן — געבענביא בעמערקט אין פערוואנדטער דעם עקסאבבונגער סטערבע — ווארדען אונד ווילבסט אינער אמעריקאנישן דע־פארמעגיגונג עזיאם צו בונט אונד נאכדעם אידן איינגע גיאיזגוואנדערטע בערעיטגט ווערן מיט דיסגעפיירטע ראטטן, אונט אידן דיא גע־מיינע ראגאן. דר׳ שטערן נאהם דען בריסטל בעם עהרליכ אונד דיגע אנבעשטעלטן 2 קנאבען מיט זיך, אונד בגגאב זיך נאך נעו־יאָרק, וואו ער אפפענטליכן פאר־לעזונגען הילט, אין וועלכען ער דען בעווייס צו ערברינגען זיך בעשטרעבט, דאס דיא גאנצע וועלט דיא ווארהיט אונד אונגעטר־בען ווייס ווייס. ער וועלכס נאהם דיא טיפע אן אונד פערוטבע זיך דאנן איינע גאנצע אים זאלבען ווארהיט ווייס צוזאמענגעשטעלטן. (דאס פאר־געלען וועלכס דעם ווענגס פערוואנד־טען דיא אין דיא אונדערע) דאס פראגטע שיינט אבער אין נעו־יאָרק ווענג אנקלאנג געפונ־דען צו האבען. דענן ער קערפטע אין ווינג פרוטע גע־נעמיגט צייט. אלס דיעזע אבער פאן אידם

אַ אַלדיעטאָן.

לעאה

היסטאָריזע ערצאהלונג אויס דער צייט קאָלאָמאָס.

(4-טע פאָרטזעטצונג.)

עגיפטישע דאך באלד נעפאסט, נאכ ער פאר, פאן בריגנגדעם הויסבע נעפרעגבען. הויר איינגעקערט צו זיין, אום זיך איינגע שטונק פרישען וואסערס צו ערפרישען. דיענסטפערלעך נאהם דיא אלטע פרוא איינגן אידרינגן קרוג מאס שראנגע, אונד הינגעס צו דעם אם האפע בע־פינד ווגגען בריגנגע. אידרע אבזוועגהיים בעגיגטע דער רעשט. אים דיא אדעלינגע, אבער מיט פיעלינגער וארג־פאלט ווען נעראלטעגע, קאמטער צו מיסטער מיט פערגנו־גען בעטערקטע ער איינע נעגענשטאנדע. דיא דארוף הינ־וויעגען, דאס אין ווענגס מארגען הויר אידע וואהרונג אויסגעשלאגען האבען מיסטע.

דיא אלטע קערטיגע מיט דעם נעפאללענן קרוג צו־ריק, אונד הייבט אידן דעם ווישטע, דער איינע לאנגען צוג ראדיגס צו שרען שיען. ער ווענגט ראגן דאס ווייטגע־ברייטגע נעפאס נעדרע, אונד וואללט דער אלטען איינע מינגע ווייגן.

„דא ווייס נאטט פאר!“ ווענט דיא, דאס נעלד אבזיהט־רענד. „ווער ווייד זיך דענן דען פרוגק בעצאהלען לאסטען, דען מאן אינגעס הויסבענן הייבט?!“

„וא ווייד דאך קיינע נאדיגן.“ שפראך דער ווייסבע, אונד נעדענקט, ווענן נוכט פיר אייד, פיר אייד — מאכטבע.“

איך דאכע קיינע מאכטבע מעהר; דיא איינגעגנ, דיא איך הארטבע. דיא ווהל אים נראבע. נאטט שענקע איהר דיא ווהל.“ ענטגנגעבע דיא אלטע פרוא מיט ווהלגער מיגנע. —

„דיא לינגסט, אלטע הענקסע,“ פלאמטבע דער ווישטע אויף, „וענע איך דאך דאס אם שראנקע דיא ווייסע שרי־ע; דיא קלייגען שוהע, אונד הייבע אין צווייטבע בעטבע. דאס אללעס פערראט דיא אנווענדהיים הייגע מאטבע.“

„לינגן!“ שפראך ערשראקקען דיא אלטע פרוא, „נין איך לינע נוכט. דענן דיא לינגער הארטבע נאטט. איך בין איך קיינע הענקסע. דענן דיא הייליגע שרייבט אנזט: איינע הענקסע אללבט דיא נוכט אונטער דיר לענגען לאס־סען. איך בין אין עהרען נרוא נעוואהרען. הארבע ניטמאלס אונד נעלאנגען אונד בעלינגע אויך דען נגאהרינגען הערען נוכט. עס איזט וואהר, דאס איך נוד איין אינגעגנס קינד. אייגע מאכטבע הארטבע, אונד דיא אזט ווייס 20 יאהרען מאדט, נאטט שענקע איהר דיא ווהל!“

„אונד ווענ אנטט נעהארען אללד דיא דינגע דא, דיא דארוף הינוויינען, דאס נעבבטט אויך אין ווענגס מאר־בען הויר וואהנען מיטטע?“

זמרישט אונד לעאה.

„מ׳ ר!“ — ווענ דיא ראש אינגרשענדע לעאה, אונד שטעללטע זיך, מיט דעם דער אינשולד אונד טונגנד אייגענגען מוטהה, הינט מאר דען ווישטע הון: „אבוואהל איך נוכט בעגרייפען קאנן, מיט וועלכעם מוט אונד רעכטע איהר דאנאך צו מאדשען הארבע. ווענ אין מאאר שוהע. דיא זיך אין אונגעדער וואהנונג בעפינדען, נעראדען!“

פערבלענדעט מאן דער שאנהיים דער ווענגדיא, דיא זמרישט וויא דער בעריוב מיט דעם פלאממענשווענדע ע־שיען, מאאט ער איינע ווישטע צוריקק, זיך אינוויללקוי־ליך פערגיגענגע. ראש ווראך ווידער ווינע קעקקהיים צו־לאנגגער, אונטע ער מיט אייגנע אנפלוגע מאן שפאאט: „מיין שאנגס קינד! ווהר, דיא שרייבער דעם קייזעס הארבען דאס הענגס. נאך אללעס צו פראגען וואס אונז בע־לינגבט. אונזערע וואפפען זינד נעווייהט. אונזערע זינדען אים פארהיגין פערגעבען אונד אינבעשראנקט איזט אונזערע מאכט. דער זיך קיין נוטער בריסט הינדערנד אין דען ווענ שטללען ווירד.“

„אויך קיין נוטער ווהר,“ ענטגנגעבע לעאה, „ווענן איהר דאס פאר־נעשטעקבע צייל פאר אייגען הארבענד, נור דאס טהוט, וואס אייד דיא ערלייכונג דיזוגס צייל הינ־אייסליבט; ווענן איהר אללבס טהוט, וואס אייך דיא עאבערונג עיזיאלבס מאגליך מאכט. איהר זייד הייר נוכט אים לאנדד דער פראאגגען. נוכט אונטער פינדען, אונד דאך טריבט איהר בע הייר אינער אלס אין פינ־ליכער קייענגרהיטע אין אינער עאבערטען שטארט! — הערצוליאנדע פערמאג ווערד גליבב נאך קאגיללבס מאכטגבאאב, דאס נעפיהל דער פרייהיט צו אונטערהיקען, דאס דיא הערצען דער הירטען אייד דען ווייטגעשטעקבען ווייטען ווערדפלאאגען, ווייא דיא דער גיאגען דעם לאנדעס אין איהרען שטאלצען בורגען מאכטבע דורכבוהרבע. — פפר־נעהטבע דענן דען ראאה, דען איך אייך ווהלגעמיינב עשהיילל:

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

מעסטער דזראעלי. דערנו דיא בלומען ווי ווערקלי עכט, איך דאבע זיא זעלבסט געפאלדט אונד גע־בונדען. אונטע דאס מארגען, ביא דזעזען וואדטען דיעסטע זיא אדם איינע דער פרעמדען, דיא ר אונס לנאפלאר שטעלטע, אם אנדערן טאגע בע־זוכט ער דיא אאמע, אונד וואר זא גלוקלך איינע פרישע פרעמדע צו ערהאלטען. דזעזעס געשאה אין באקגנדאמשיי. פאן דיא דזראעלי אבריישע, אם באלד ווידער צו האמען; דערנו דיא בידדען ווינגען לייטע שרינען. פיר איינאנדער געשאפפען צו זיין. איינזיישען אבער האטטע דער טאד דיא דאלדע מאדבענבליטע געגראבען, אונד דזראעלי האנגט גור פאן אירדען גראבע איינע פרישע פלאנקען, זיט דער צייט טרינ ער צום אנדענקען אן דיא שאנע מ א ב ע ל — זא האטטע זיא געשריבען — דזעזע בלומען אם גראפלאבע: אונד דיא עגנ־לאנדער ערדען זיין אנדענקען אויף דיא זעל־בע צייט.

* (ד י א מ א ב ט ע ר ד ע ס ד א ב ב י נ ע ר ס) איינמאנן אין בוכיא, אם פערדזעזע — דער אין טיכטיגער מאלמודיסס אונד אונגאר איזט — דאטטען צום בוסמאלדס־מדזאאס דאס פאלזעגדע טעלעגראפס אבגעשיקט:

„צייא בוסמאלדבעגיסטערטע מארבען,
לינא אונד ישאגעטטען,
אם פערגען פערדזעזע שטארבען,
גראטליכען דזרך טעלעגראפען דזראטטען
דעס גראפען דזפלאמאטען.“

אם 20 אפריל אנטייא־טעטע בוסמארק: „פיר דיא פרינדליכען גלוקווינשע צו מיינעם 70טען געבורטס־טאג בישטע איך זיא מיינען פערבינדליכסטען דאנק אונד ענטגעגענדזמען.

* (ד ע ר ג ר א פ ט ע ש ט ר א ט ע ג ד י ע ו ס י א ה ר ה ו נ ד ע ר ט ס) הייסט — ג א פ ט א ל י צ ו ק ר ע ר ט א ר ט, אונד איזט, ווייא זיא דאס שאן אים דעם גאטען ערזעהען, אין פאלנישער ווידע. „אם ער גיכט זא בעריהמט אונד געפרייט איזט ווייא גראף מאלטקע, דיישלאנדס גראפער הערזאגליכער, דאראן טראגט אים גאנצען דיא דזרעיגדיס שילד, דאס גראף מאלטקע דזרך דיעע גלאנצענדען פערדזיענספלאנע ווידערלכע הערן פאן זיעז צו זיעז פרישען. „אחדערד זיך דיא הערדזוגס־דזיענספלאנע גאטטאל ציקקרטארס בלאס איך דעם שאכדערטטע בעיאהדען. דא איזט ער אבער איך מייסטער, ווייא נאך קיינער פאר אדם. פאר „ווינגען טאגען איזט ער אים דאראן אין בעד־לין אנגלאמסען, אים עס מיט צעהן דער גראפטען שאכטפעלער דעס דייטשען דיכעס איפצענעדמען אונד דאס אי ד א ר ו נ ט א ל. פאן ווידים צא־זאר איזט אים איפגעגיכנעט. דאס ער אים שטאנדן

ווייא צוייא פערשידענע בריעפע איפאינמאל צו דזיקטירען אונד אנגעווישען אינען דזיטטען זעלבסט צו שריבען. דאס אבער עמאנד אים שטאנדע גע־וזעזען ווייא, איך איינמאל צעהן שאכדרעטטער צו בעגעגנען, דזעזע לייטטיגע ווידד דיא געשיכטע גור פאן נאפטאל צוקקרטארס איפציכנען. צוק־קערטארס האט דענן איך אין בערלין דאס גראפטע איפזוחען ערזעטע אומאמעדד דא ער פאן ווינען צעהן גגנגערן גין בעזיעהנ האט אונד גור פאן אי־נעם געשלאגען ווארדען אזזט, ווא אלס אינע נאך גיכט דאגעזוזעגע לייטטיגע איך דעם גבעטטע דעס שאכטפיעלעס בעגיכנעט ווידד.

אנזערע איסטטעללונג.

IV.

ווארענד דער דזיער דער גראפען לאנדעס־איסטטעללונג ווערדען פאן צוט צו צוט „טעמפא־ראי“. דאס הייסט גור וועגיג טאגע דזיערנדע קליינערע איסטטעללונגען אין געווייסען פאכערן מיט אירר פערבינדען זיך. מיט דזיעזען אזזט בע־דיישט דער אנפאנג געמאכט, דא אין דען לעטצטען טאגען ב ל ו מ ע נ, ג ע פ ל י נ ג ל, אונד ד ו נ ד ר ע־איסטטעללונגען געפפנעט ווארדען זונד. — „בלומען אונד קונדע זונד דיא פאסטליכסטען גע־שאפפע דזיעזער וועלט“, זאגט אין גראפער דזטטער אונד אין אזזער דזיילען שרייפטען געדמען דיא מוסטער בלדער צור בעגייסונג דעס שאגען אונד גוטען אים דעם פפלאנצענדזיכע: דיא אזזע דער טהאלער, דיא לילין דער עבנזע, דיא פאלמע, דיא עדעלע דעס ליבאנאס א“ ז“ יי.

דזיעזע פאלעבע ווידד דערענגע ווערד בע־גייפלד פזיכען, דער דיא פערשיענדזיישע פאכבע אן פאכבען אונד פאדמען דער צום גראפען טהייל אן פרעמדען לאנדערן דזיטטען בלוטהען בלדדע, דער דען בעריישענדען דזיפט איינאה־מעס, ווענדען דזיזע לעבלבען מזיכער דער גא־טור איסטטראמען. דיא אזזע אזזערע בלומע, איסטטעללונג ערדען בעזוכער בעצייכען. אין ווארד פאן דאזזע־מכען, דיא בלוטהען אן אללען שאטטרזיגגען פאן ווייס, דאטה אונד גערב, אזזע־נע פאן דער גראפע אזזער האזעלנוסס, אנדערע, ווא דיא פיכט אזזעס מאנגעס, בעזיעהן אזזע קלאר, דאס דיא דאזזע דיא לאנגען דער בלומען אזזט.

אבער אזזך דיא בלומע דערבלבטיג דער דראדאדענדראם (אלפענאזזן): דיא אנדרישען אנאלעגען: דיא שלאנגען פאלמען (תמרים), דיא אזזדע בראטטער ווא דזיעזע פאבער אזזכבר־טען: דיא מזרטען (הדס), דא לאדענבלאדזען, דערנען בלומען אן דער פאדם פאן פאנטאפפלן,

דזיא דענן נגכט דער גזיאלבטע פאנגע דער ווידען, דער קאנגע אללער קאנגע? אונד ער אנטזיאדטשע: „אזך בגיס! אזך בגן דער קאנגע דער גיסטער, דער עגטע פרוסט דעס לגבעס, אפפנעט גור אזזע דזעזען דזיעזעס לגבס, דאס אזך בדיגגע, אונד אזזך ווערדעס עגדלך בעגגיסען, פאן ווערבגער אזס מזן קאנגטדזם אזזס, ווגטעס קאנגע אזזך עס נאך נגכט פאפפען; אבער עס ווידד אזזגע צזזס קאפפען. ווא אזזך אזזפזזען ווערדעס: זא פאבאמתאי ווא דער דעגטע מגטשלבג מגסגפאס, אונד ער דאס אזזגע ער־לאוס פאן דזן באנדען, אזן דזענען ווזד נגפאנגען לאנגען, אונד אזזע קזגדזע אונד קזגדעקזגדזע ווערדען מזך נאך ווגנגען.“

דזא מזסטען פערשפאנדען אזזך נגכט אונד גגנגען קאפפשטשטגגגן פאן דאנגען: אבער דזא דזלגבען אן אזזך אונד הזנגען אזזס אן, ווזזל דזא אזזך נגלזך אונד אזזך דזזל פאן אזזס ערזזאטשטען, דזא ער אזזנען אזזך דגגגד פער־שפאנגען דאטטע פעלדע ווא־גגן דזא פזזדזזס צו גלזבען, פאבאמתאי דזדע אונד דאנדלע גגן דזא דזזגקדל. אזס דזא צו פזזסען. אב דזא פזזזא אן אזזס דזזגגען, אנדדע מזזגטען, עס שטגקע דאדזגטע אזזן דזאנדדגבאדעס געפזזמגסס, אונד דזזגגע צזזס דזא אבבגזאלס אזזגע פזזסס דעס פערבאנגגנ־דזזגס אבדע דער פזזסזגג דעס מגסגפאס, אונד ער ווערדע אזבגר דאנג אדדע קזזדזן ווזזדער הערפאדדשטען, דזענגד אונד דאנגענדע אן דזזגגע נאנגגגן קאנגלזגגן מאבס אונד אללע פאלקע פערקזגדדעטען, דזא. דזא גגגס אונד אזזך אזזס אזזגגגגגגגגן אונד אזזך בגגגגגגגג

רעכנונג. דיא איסשטעללונג בעיבסט. אין שטאר־קער פרעמדענגעפיהל ווירד עסבט צור צייט דער פפינגסטפיינטאגע ערווארטעט. דיא טראגאבע דאס דיא איסשטעללונג עסבט נאך איינגען טאגען נאך דיא דורך פאר דער ערפפנונג. אונד דאס רעגנערישע וועטטער נאך דער ערפפנונג. דאבען וואהל פיעל דאצו בייגעטראגען, דאס דיא איסשטעללונג בין הוישע צום גראבסטן שטיל פאן הונדערטן בעיבסט וואהרען אזוי.

פרעטיזרענע גיאגרוטען.

(ווערבסטטאגד דאיינגעט. אין אן אלטן געבאהענער, אין ענגלאנד ערצאהלענד אנד אן אמעריקא פיגנרענדר דאבבינער, נאמענס דר. דאוד שטערן, דער פאר קורצעם צום בריסטען מהוטע אבערטרעטען איזט, האט זיך אן זיינער נעמענדע ווילקעסבאר אן פענסיליאניען (פערגיגנט שטאמען נאך דאמעריקאס) פערגט. עס איזט דאס דריזעלבע דאוד שטערן, פאן דעם ווייר פאר מערדערן מאנאטען אנזיינען, דאס ער אם אמסטאן אן דער יריטשן סינאגאגע, אם אנגטאג אבער אן דער קאטהאליטשן קירכע פרעדיגטע, אונד דער איינסט אלס דיא סינאגאגע געוויסען דיעאראטדרן אנטערצאגען ווערדען מוסטע, ווייל געמיינדע דען ראבבי פרטהיילטע, איינסטייללען אן דער קאטהאליטשן קירכע דען גאטטעסדיענסט אבצוהאלטען. דיא שטארק אן וואהרגיזן גרענצענדען דיעאלעקטבעגיגן דעם דר. שטערן — געבענדיא בעמערקט אין פערוואנדטער דעם עקסאבבונגער סטעלעגי — וואהרען עריזיר וועלבסט אינגר אטריקאנישען רעפארמגעמיינדע עטוואס צו בונט אונד נאבדעם אזהן איינגע גיאגרוטאנדרטע בערעיטעט ווידן מיט דיסגעפיינדעט האטטען, אונט אזהן דיא גע־מיינדע פאפן. דר. שטערן נאהם דען בריסטל בעם עהרליכ אונד דיינע אנבעשטיטטעגען 2 קנאבען מיט זיך, אונד בעגאב זיך נאך גרעיגאנד, דיא ער אפפענטליכ פאר דיעיגנען הוילט. אין וועלבען ער דען בעווייז צו ערברינגען זיך בעשטרעבט. דאס דיא גע־פפנונג דען דיא וואהرען אונד איינגעגאנגען. דען ער וויסט. ער וועלבסט נאהם דיא טיפע אן אונד פערוטבט זיך דאנן איינע גענדיגע אים זאלבען „וואהرען וואהرען" צוגאמענגעשטעלטען. (דאס פאר־גרגען גרייכט דעם דיינגע דעם הרגיגאנד. מען דיא אין דיא דעם אנדערע) דאס פרעגקט שרינט אבער אן גרעיאך דיינגע אנקלאגע געפיגנ. דען צו דאבען, דען ער קערדטע אין דיינע פרוהגע גע־גענדיגע צייט. אלס דיעזע אבער פאן אים

אלליעטאן.

לעאה

היסטאריעטע ערצאהלונג אים דער צייט קאנינ קאלאמאן'ס.

(5-טע פארזעטצונג.)

עגסטיטט דאך באלד נעפאסט, נאך ער פאר, פאן בריגנגנדעם הוסטע נעפריגבען. הויר איינגעקערט צו זיין, אום זיך איינגע שרונק פרישען וואסערס צו ערגיטטען. דיינסטפיללט נאהם דיא אלטע פרוא איינען אירדענען קרוג פאס שראנגע, אונד הינקטע צו דעם אם האפע בע־פינד ינגען בריגנגע. אירגע אבזוינגהיט בענוטצטע דער רשד. אים דיא אדלינגע, אבער מיט פיולינגער וארג־פאלט יזין נגראבענע, קאמטער צו מיסטען מיט פערגנו־גען בעטערקטע ער איינינע נעגענשטאנדע. דיא דארוך הינ־וויינען, דאס איין יינגעס מאדכען הויר אחדע וואהרונג אינגענשלאגען האבען מיסטע.

דיא אלטע קערדטע מיט דעם נעפאללטען קרוגע צו־הוקע, אונד הייטטע אזהן דעם יטשטע, דער איינען לאנגען צוג ראהמען צו שרען שרען. ער ועטצטע דאנן דאס ווייטגע־ברוטטע נעפאס נערדע. אונד וואללטע דער אלטען איינע מינגע ריינען.

„דא ווייא נאטט פאר!" דרעע דיא, דאס נעלד אבזוגה־רגנע. „ווער ווירד זיך דענן דען פרונק בעצאהלען לאסטען, דען מאן איינעם הוסטענען הייכט?!"

„וא ווירד דאך קיינע נאריין." שפראך דער הוסטע, אונד נעדטע, יינגען נכט פור איין, פור איין — מאכטער."

„איך דאכע קיינע מאכטע מעהר." דיא איינגעגנע, דיא איך דאטטע. דיא זוהט אים נאבען. נאטט שענקע איהר דיא זוהטע." עגטגנגעטט דיא אלטע פרוא מיט זוהטיגער מיינע. —

„דיא לינסט, אלטע הענקטע," פלאמטטע דער הוסטע אויף, „ועהע איך דאך דאס אם שראנקע דיא ווייטע שרי־ען. דיא קלינגען שוהע, אונד הויר אין ווייטטעם בעטטע. דאס אללעס פערראטט דיא אנווינגהיט דייגער מאטטער."

„לינגען!" שפראך ערשראקקען דיא אלטע פרוא, „נין איך לינע נכט. דענן דיא לינגער הארטטע נאטט, איך בין איך קיינע הענקטע. דענן דיא היילינגע שרייטט אנזט, איינע הענקטע אללטט דיא נכט אונטער דיר לעבען לאס־טען. איך בין אין עהרען נרוא גוואررען. הארבע נעמאהלט נגלאנגען אונד בעלינגע אויך דען נגראבינגען הערען נכט. עס איזט וואהר, דאס איך נור אין איינגעגנס קינד אינע מאטטער הארטטע, אונד דיא איזט ווייט 20 יאהרען מאדט, נאטט שענקע איהר דיא זוהטע!"

„אונד ווען אנטט נעהאהרען אלל דיא דינגע דא, דיא דארוך הינוויינען, דאס נעבטטט איך אין יינגעס מאד־טען הויר וואהנען מיטטע?"

זמיישט אונד לעאה.

„מ ר ר!" — דרעע דיא ראש איינטרעטענדע לעאה, אונד שטעללטע זיך, מיט דעם דער אונשולד אונד טונגענד איינגענגן מוטהה, רכטט סאך דען הוסטע הין: „אבוואהל איך נכט בענרייפען קאנן, מיט וועלכעם פון אונד רעכטע איהר דאנאך צו פאדשען הארבט. ווען אין מאאר שוהע. דיא זיך אין אונטערע וואהנונג בעפינדען, נעראטען!"

דורעקט איינע הייכיאלקע אלס אנטווארט אים נעווכט אונד אלס ווירצע דאצו דיא פאעטישע ער־קלארונג: „אזוט דאס אין פערשטענכעגער זוויד!" דער קנסטלער נערוכט אזטער זיך פאר ערדענגנ: „ווענן זיא קיין פיולינג זוד" שריגע ער לוט, „זא פאלגען זיא מיר אין דיא פארהאללע: דענן הויר ווילל אך זיא נכט צוכטגען." עטצט צאג דער יינגע מאנאט זיינע ווינטמאנטע הערפאר אונד דרעבטע זיא מיט אינעם אינפערשאמטען לאכען דעם מאדער. אלס דרעזער דען נאמען אינעם הער־פאדראגענען אריסטאדראטען אויף דער מאדטע ערבלוטט. דיא טהאט ער עטוואס. „וא דען מאנגא־טען זוהר באלד אים ווייער נוטען לוינג בראכטע, ער שפיקטע נאמליך אויף דיא דרעזע אונד דען הערן אנגעגנען מאנאטען אונד אהרפיטע אונד אנגעגנע, בוזיאהנ דיא אנגעגנע ווערד אים ווינגען הענגען אונד אנגעגנע